

Inspraakverslag

Beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020

1. Overzicht gevolgde inspraakprocedure

Bij de totstandkoming van het beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 is veelvuldig de interactie gezocht met de gemeenteraad, Adviesraad sociaal domein en verschillende organisaties. In aanvulling hierop is ook formeel inspraak georganiseerd voor het beleidsplan. Hiervoor is de inspraakverordening Steenwijkerland gevolgd.

Het college van B&W heeft op 25 april 2016 ingestemd met ter inzage leggen van het beleidsplan voor inspraak voor een periode van zes weken. Voorafgaand aan de terinzagelegging heeft het college van B&W op de website van de gemeente en in de Steenwijkerland Express een kennisgeving gedaan.

De inspraak is op 3 mei geopend voor ingezetenen en belanghebbenden en liep tot en met 14 juni. Het beleidsplan is daarbij ter beschikking gesteld via de website van de gemeente, de receptie op het gemeentehuis en op verzoek verstrekt. Aan de grotere subsidiepartners en zorgaanbieder is het plan (actief) toegestuurd, evenals aan de schoolbesturen en voorschoolse instellingen. Deze reacties zijn ook meegenomen in dit verslag. In totaal zijn er 10 zienswijzen ontvangen, van de volgende partijen:

- Educare
- Accare
- Stichting Peuterspeelzalen Steenwijkerland
- Timpaan Welzijn
- Limor
- Zorggroep Oude en Nieuwe Land
- Accrete, namens alle schoolbesturen PO en VO in Steenwijkerland
- Zorgcombinatie Noorderboog en De Stouwe
- Kindercentrum De Buitenhoeve
- Stichting Eduzon

Er is op 18 mei 2016 een toelichtende bijeenkomst georganiseerd over het beleidsplan, waar tevens de mogelijkheid was om met elkaar van gedachten te wisselen. Voor deze bijeenkomst zijn de grote subsidiepartijen in de gemeente uitgenodigd, evenals de schoolbesturen, instellingen voor kinderopvang en peuterspeelzalen. Van deze bijeenkomst is een verslag gemaakt, dat ter goedkeuring aan de aanwezigen is opgestuurd. De inbreng van deze bijeenkomst is verwerkt in onderhavig inspraakverslag.

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 9 juni 2016 advies uitgebracht over het concept beleidsplan. Dit advies is verwerkt in onderhavig inspraakverslag.

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 11 april 2016 advies uitgebracht over de visienotitie Veerkracht en vitaliteit. In december is deze notitie ter consultatie aangeboden aan de raad. Vervolgens heeft er een separaat consultatietraject met externen plaatsgevonden. Als onderdeel van dat traject is de Adviesraad Sociaal Domein om advies gevraagd. Later is besloten de visie

integraal onderdeel uit te laten maken van het beleidsplan sociaal domein 2017-2020. Daarom is het advies van de Adviesraad op de visie verwerkt in onderhavig inspraakverslag.

Hieronder wordt een weergave gegeven van de zienswijzen met daarbij een inhoudelijke reactie van het college. Dit verslag is, na vaststelling door het college, opgestuurd naar de ingezetenen en belanghebbenden die een reactie of zienswijze hebben ingebracht.

2. De zienswijzen samengevat

In veel van de schriftelijke reacties wordt op een of andere wijze de waardering uitgesproken voor het beleidsplan. De integrale aanpak wordt onderschreven, evenals de ambitie en de doelstellingen. Veel van de partners geven aan graag mee te denken met de verdere uitwerking en beschrijven de dienstverlening die zij kunnen inzetten om de ambities te verwezenlijken.

Daarnaast is een aantal inhoudelijke suggesties gedaan of opmerkingen geplaatst. Deze worden in onderstaande tabel weergegeven, met daarbij een inhoudelijke reactie van het college. Elke inhoudelijke opmerking is één keer gemaakt.

Zienswijze	Standpunt college
Er zullen meer intensieve samenwerkingsverbanden rond (VVE-) doelgroepkinderen moeten ontstaan / er zijn meer schoolnetwerksamenwerkingsvormen nodig. Niet alleen in Steenwijk West	Wij onderschrijven het belang van het versterken van verbindingen: het is niet voor niets een van de drie transformatielijnen. Het onderwijs vervult, net als instellingen voor kinderopvang en peuterspeelzalen een essentiële rol in de ontwikkeling van kinderen. Het is de plek waar elke dag door professionals gewerkt wordt aan de ontwikkeling kinderen. Daarom willen we graag een (aparte) transformatie-agenda opstellen met de onderwijssector (zie p. 31).
De harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen zou invloed moeten hebben op het onderwijshuisvestingsbeleid. Dit mis ik in het stuk	De harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen hebben wij in het beleidsplan benoemd als een belangrijke relevante ontwikkeling die we voorzien voor de komende vier jaar onder de noemer "Harmonisatie en de ontwikkeling van de integrale kindcentra". Dit onderwerp hebben we eveneens benoemd in de aanzet tot een visie op onderwijshuisvesting. Deze visie wordt samen met de schoolbesturen verder uitgewerkt en daarmee krijgt het genoemde onderwerp de brede aandacht om te komen tot een verdere uitwerking.
In het stuk ontbreekt aandacht voor de regionale discussie om ambulante begeleiding door instellingen voor Maatschappelijke Opvang niet meer apert te beleggen bij de centrumgemeente. In deze discussie is het van belang voor ogen te houden dat het een zeer kwetsbare doelgroep betreft, vaak zorgmijdend, waardoor	Het zwaartepunt binnen de keten voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen zal meer dienen te verschuiven naar de voorkant. De verwachting is dat de verantwoordelijkheid van individuele gemeenten de komende jaren zal vergroten. Dit zal leiden tot een veranderende rol en positie van centrumgemeente en regiogemeenten. Het college is het met de indiener van deze zienswijze eens dat het om een kwetsbare doelgroep

Zienswijze	Standpunt college
acute inzet van ondersteuning noodzakelijk is om escalatie te voorkomen. De huidige procedures voor het aanvragen van een voorziening zijn veel te lang in dit soort situaties.	gaat voor wie zorg acuut ingezet moet kunnen worden. Dit is een belangrijk aandachtspunt bij de nadere invulling van de nieuwe rol van de gemeente. Bovenstaande is toegevoegd aan het beleidsplan in bijlage 2, onderdeel 2 (Wmo).
De gouden regel is dat de overheid zich richt op het 'wat' en de aanbieder op het 'hoe'. In de praktijk loopt dat bij transformaties door elkaar. Om in gezamenlijkheid sociale innovatie tot stand te kunnen brengen, is een lerend proces nodig, met korte leercycli. Daar dienen subsidie-afspraken, het werkproces en de samenwerking op afgestemd te worden.	Deze zienswijze raakt aan de spanning die kan zitten tussen de zoektocht naar transformatieoplossingen in strategische partnerschap en de wens van de gemeente om haar opdrachtgeverschap scherp in te vullen. Deze zienswijze heeft geleid tot een aanscherping van de verschillende rollen die de gemeente heeft. In paragraaf 6.2 is daarom onderstaande passage toegevoegd (onder het kopje 'betrouwbare partner en opdrachtgever'): "Samenwerking met strategische partners vindt plaats vanuit de gemeentelijke rol als beleidsontwikkelaar en regisseur in het sociaal domein. Daarnaast is de gemeente opdrachtgever. Vanuit die rol is het van belang zo scherp mogelijk te formuleren wat de kaders zijn waarbinnen de opdracht moet worden vervuld en de opdrachtnemer aan te spreken op de (kwaliteit van) de geleverde prestatie (zie paragraaf 6.3.3)".
Bijlage 7 (onderwijshuisvesting) is wel erg summier en schiet tekort als beschrijving van de feitelijke en gewenste situatie m.b.t. onderwijshuisvesting. Het is – gezien de matige tot slechte huisvestingssituatie van het overgrote deel van de basisscholen - niet aannemelijk dat het in hoofdstuk 7.3 genoemde bedrag voor onderwijshuisvesting toereikend zal zijn om te komen tot adequate huisvesting en daarmee invulling te geven aan de wettelijke zorgplicht die de gemeente heeft op dit terrein. De schoolbesturen hebben bij herhaling verzocht om hiervoor een Integraal Huisvestingsplan op de (laten) stellen, waarvan vervolgens de financiële consequenties in een meerjarenbegroting kunnen worden opgenomen.	Er wordt verzocht om in het beleidsplan een beschrijving op te nemen van de feitelijke en wenselijke situatie met betrekking tot de onderwijshuisvesting. Deze beschrijving hoort niet thuis in dit beleidsplan sociaal domein maar in de visie op onderwijshuisvesting die, samen met de schoolbesturen, in het najaar 2016 wordt uitgewerkt. Deze zienswijze heeft ertoe geleid dat in bijlage 2, onderdeel 7 (onderwijshuisvesting) aandacht wordt besteed aan de visie op onderwijshuisvesting (onder het kopje 'tot welke uitdaging leiden deze ontwikkelingen').

Zienswijze	Standpunt college
Graag zouden wij nog een doelstelling aan het beleidsplan willen toevoegen. Er is namelijk een steeds groter wordende kwetsbare doelgroep waarbij het niet mogelijk is om de zelfredzaamheid te vergroten.	Wij onderkennen het feit dat kwetsbaarheid een schaal is (en geen dichotomie) en tijdelijk of definitief kan zijn. In sommige gevallen is uitstel van achteruitgang het hoogst haalbare. Om dit meer te benadrukken is in paragraaf 5.5, een na laatste aandachtstreepje toegevoegd dat het óók gaat om het behouden van veerkracht.
Bij de doelgroep kwetsbare ouderen gaat het erom dat zij zo lang mogelijk zoveel mogelijk zelf blijven doen in hun eigen omgeving. Dit betekent dat de afname van zelfredzaamheid wordt uitgesteld. Met name bij de doelgroep kwetsbare ouderen is dat van belang. Juist bij deze doelgroep is het van belang om vroegtijdig de juiste ondersteuning in te zetten zodat de vraag na intensievere ondersteuning uitgesteld en/of anders opgelost wordt.	We spreken bewust niet over ouderen, maar over kwetsbaarheid, omdat iemand van 90 jaar volledig zelfredzaam kan zijn en iemand van 55 zeer kwetsbaar. Het gaat erom de preventie en ondersteuning daar in te zetten waar die nodig is, ongeacht leeftijd. We zijn ons ervan bewust dat de kans op kwetsbaarheid bij ouderen reëel is en zijn het met de indiener van de zienswijze eens dat samenwerking in de preventie belangrijk is.
Onze aanbeveling is om ook in de doelstellingen de groep kwetsbare ouderen nadrukkelijk naar voren te laten komen. Zo zouden bijvoorbeeld bij 4.1 a de pijlers voor positieve gezondheid als subdoelen een plek kunnen krijgen.	We hebben bij de formulering van de subdoelen in hoofdstuk 4 bewust gekozen voor doelen die we op dit moment kunnen meten. De pijlers voor positieve gezondheid zijn nog niet eenvoudig meetbaar te maken.
Onderwijs en zorg zijn niet los van elkaar te zien. Zorg rondom een kind moet altijd worden vormgegeven met de school en/of vanuit de school	Wij zijn het met de indiener van deze zienswijze eens dat onderwijs en zorg niet los van elkaar zijn te zien. In het leven van een kind spelen, naast de ouders en naaste omgeving, de school/ voorschoolse instelling een belangrijke rol. Een daadwerkelijke integrale aanpak (gezin, school, jeugdhulp) vergroot de ontwikkelingskansen van (kwetsbare) kinderen. Wij willen graag samen met onderwijs (en voorschoolse instellingen) de kansen in kaart brengen om deze integrale aanpak te realiseren. Hiertoe is de ambitie om samen met deze sectoren een aparte transformatie-agenda op te stellen (zie paragraaf 6.3.2).
Het omzetten van doelen naar resultaten veronderstelt een goede afstemming tussen de medewerkers verantwoordelijk voor de indicatie en	Wij zijn het met de indiener van deze zienswijze eens dat de verwachtingen van de indicatiesteller, de inwoner en hulpverlener in overeenstemming moeten zijn. Dit vergt onder andere dat de doelen in

Zienswijze	Standpunt college
de in te zetten coach/begeleider	het ondersteuningsplan concreet worden geformuleerd en waar nodig nadere afstemming plaatsvindt tussen de medewerker van de toegang, de inwoner en de hulpverlener.

3. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein inzake het beleidsplan

Op 9 juni heeft de Adviesraad Sociaal Domein advies uitgebracht over het concept beleidsplan. Hieronder zijn de hoofdpunten uit dit advies weergegeven, met daarbij (waar nodig) de zienswijze van het college en de wijze waarop dit heeft geleid tot aanpassingen in het beleidsplan

Hoofdpunten van het advies van de Adviesraad Sociaal Domein	Standpunt college
De Adviesraad onderschrijft de integrale aanpak in het beleidsplan, de ambitie en de inzet op de transformatielijnen preventie en verbindingen.	Wij zijn verheugd dat de Adviesraad de fundamenteën waarop het beleidsplan rust, onderschrijft.
De omvang van het advies nodigt niet uit tot een brede inspraak. Een uitgebreide samenvatting van het plan vergroot de toegang tot meedenken	Wij zijn het met de Adviesraad eens dat de omvang van het stuk op het eerste gezicht een belemmering kan zijn voor het meedenken. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat het bijna onmogelijk is om de transformatieopgave in het gehele sociale domein voor een periode van vier jaar in veel minder dan 41 pagina's (de omvang van het basisstuk) te beschrijven. Wij hebben getracht het stuk toegankelijk te maken door een onderscheid te maken tussen een relatief beknopte basis van het beleidsplan en nadere informatie in bijlagen weer te geven. Om de leesbaarheid te vergroten, hebben we een samenvatting opgenomen.
De Adviesraad is van mening dat de ondersteuning bij het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid een tijdelijk karakter kan hebben, maar dat blijvende ondersteuning mogelijk moet zijn wanneer de doelen niet gehaald kunnen worden.	Wij zijn ons er van bewust dat sommige inwoners permanent ondersteuning nodig zullen hebben en het onze verantwoordelijkheid is om deze ondersteuning te bieden.
De Adviesraad benadrukt de ruimte die nodig is om passende oplossingen te vinden voor de hulpvraag. Aan inwoners en hulpverleners moet de ruimte worden geboden om eigen oplossingen te vinden en deze ruimte moet duidelijk worden	Wij zijn het op dit punt volledig eens met de Adviesraad. Transformatie vergt nieuwe passende oplossingen, waarbij niet de bestaande 'zorgproducten' leidend zijn, maar de ondersteuning die daadwerkelijk een antwoord biedt op de hulpvraag van inwoners. Dit staat verwoord paragraaf 5.1. Echter, de ruimte die we inwoners en hulpverleners willen bieden, kan op gespannen voet staan met de opdracht om de middelen voor ondersteuning

Hoofdpunten van het advies van de Adviesraad Sociaal Domein	Standpunt college
aangegeven aan inwoners.	effectief en efficiënt in te zetten. Immers, van lang niet alle innovatieve oplossingen staat het effect overtuigend vast. Dit dilemma is waard om nader verkend te worden en we zouden graag van de Adviesraad een advies ontvangen hoe wij met dit dilemma om kunnen gaan. Naar aanleiding van dit advies wordt paragraaf 5.1 aangepast, in die zin dat ook de ruimte die de inwoner heeft om de eigen oplossing te vinden wordt genoemd. Wij onderschrijven het belang van toegankelijke en begrijpelijke informatie. Hiervan moet deel uitmaken de informatie over de mogelijkheden en grenzen om eigen oplossingen te vinden. Wij zullen dit aandachtspunt meenemen bij het verbeteren van de toegankelijke informatie (onderdeel van de transformatielijn preventie). In paragraaf 6.3.1, onderdeel 'elementen van de transformatielijn preventie' is derhalve de tekst achter het tweede gedachtestreepje aangevuld met de mogelijkheden voor innovatieve oplossingen.
Om inwoners hun eigen oplossingen voor de hulpvraag te kunnen laten vinden, is ook ruimte in regelgeving nodig, waarbij richtlijnen helder en simpel worden opgesteld. De Adviesraad stelt daarom voor om een vierde hoofddoel in het beleidsplan op te nemen: De regelgeving binnen het sociaal domein wordt helder vormgegeven.	Het is ons niet geheel duidelijk wat hier bedoeld wordt. Wanneer de Adviesraad bedoelt dat de regelgeving niet te ingewikkeld geformuleerd mag zijn, dan wijzen wij er op dat soms complexe formuleringen nodig zijn om zorgvuldigheid en precisie te bereiken. Wanneer de Adviesraad hier bedoelt dat de regelgeving heldere kaders moet geven, dan wijzen wij er op dat ons streven naar innovatieve oplossingen en maatwerk maakt dat de regelgeving niet altijd strak geformuleerd kan zijn.
De Adviesraad stelt dat de gemeente ruimte moet geven aan eigen ideeën en initiatieven, ook al lijken deze in eerste instantie niet te stroken met het gemeentelijk beleid. Regelgeving moet soepel worden gehandhaafd. Scherp opdrachtgeverschap mag niet inhouden dat de eisen zo hoog worden gesteld dat het kleine initiatieven onmogelijk wordt gemaakt mee te doen en zich te ontwikkelen.	Er bestaat een spanning tussen de ruimte die nodig is om onorthodoxe oplossingen te vinden en de regelgeving die nodig is om (kwetsbare) inwoners te beschermen bijvoorbeeld tegen dubieuze zorgverleners. Bovendien hebben wij de plicht een betrouwbare overheid te zijn. Inwoners moeten er op kunnen vertrouwen dat wij de regelgeving adequaat toepassen. Anders dan de Adviesraad zijn wij daarom van mening dat een gemeente terughoudend moet zijn met het al te soepel hanteren van de regelgeving.
In het concept beleidsplan is aangegeven dat de gemeente samenwerkt met andere gemeenten wanneer dit ertoe leidt dat (...) de samenwerking bijdraagt aan het	Hierbij doelen wij primair op financiële risico's en maatschappelijke risico's (zoals het wegvallen van zeer gespecialiseerde zorg).

Hoofdpunten van het advies van de Adviesraad Sociaal Domein	Standpunt college
beter beheersbaar maken van risico's. De Adviesraad vraagt zich af op welke risico's de gemeente doelt.	
De Adviesraad wil graag betrokken worden bij de uitwerking van elke transformatielijn en zal zich inzetten haar achterbannen zoveel mogelijk bij de op te stellen adviezen te betrekken.	Wij hechten veel waarde aan de inbreng van cliënten en zijn blij dat de Adviesraad zich zal inspannen om hun stem te vertolken in de zoektocht naar transformatieoplossingen.

4. *Advies van de Adviesraad Sociaal Domein inzake de visienotitie Veerkracht en Vitaliteit*

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 11 april advies uitgebracht over de notitie Veerkracht en vitaliteit. In december is deze notitie ter consultatie aangeboden aan de raad. Vervolgens een separaat consultatietraject met externen plaatsgevonden. Als onderdeel van dat traject is de Adviesraad Sociaal Domein om advies gevraagd. Uiteindelijk is de notitie opgenomen in het Beleidsplan Sociaal Domein.

Hieronder de hoofdpunten uit dit advies, met daarbij de zienswijze van het college en de wijze waarop dit heeft geleid tot aanpassingen in het beleidsplan en/of het visiedocument.

	Standpunt college
Kwetsbaarheid en eventuele ondersteuning ook een tijdelijk karakter kan hebben. Het is dan ook van belang dat het zoeken naar en realiseren van ondersteuning op een eenvoudige wijze kan plaatsvinden.	Wij zijn ons er van bewust dat sommige inwoners tijdelijke ondersteuning nodig kunnen hebben en dat het ook daarom van belang is dat deze eenvoudig, snel en tijdelijk ingezet kan worden.
De eigen kracht van kwetsbare burgers moet niet worden overschat.	Wij onderschrijven dit en dat is de reden dat ons beleid er op gericht is om vangnetvoorzieningen in stand te kunnen houden voor de mensen die dit, al dan niet tijdelijk, nodig hebben.
Het is van groot belang dat de sociale infrastructuur op peil blijft en dat daar zo nodig in geïnvesteerd wordt.	Wij onderschrijven dit belang en hebben daarom als onderdeel van de transformatielijn preventie het voornemen opgenomen om te onderzoeken wat we als gemeente nog meer kunnen doen om – met name in krimpende gebieden – de onderlinge verbanden tussen mensen te versterken.
In de preventie moet aandacht worden geschonken aan het bestrijden van laaggeletterdheid	Wij onderschrijven dit en hebben daarom ten aanzien van het bestrijden van laaggeletterdheid een concreet subdoel opgenomen hoofdstuk 4 van het beleidsplan. Daarnaast is bijlage 2, onderdeel 9 aan dit onderwerp gewijd.
De Adviesraad pleit voor heldere informatie	Wij onderschrijven het belang van

over toegang en ondersteuning. De mogelijkheid van een onafhankelijke cliëntondersteuning moet nog beter onder de aandacht van cliënten en hun netwerk worden gebracht.	toegankelijke en begrijpelijke informatie. Het verbeteren hiervan (inclusief informatie over de mogelijkheid van cliëntondersteuning) is onderdeel van de transformatielijn 'preventie' (zie paragraaf 6.3.1). Op dit moment wordt elke cliënt schriftelijk op de hoogte gesteld van de mogelijkheid om gebruik te maken van kosteloze onafhankelijke cliëntondersteuning.
De Adviesraad levert graag een bijdrage aan de verder ontwikkeling van dit visiedocument.	De visie is integraal onderdeel gaan uitmaken van het beleidsplan sociaal domein. Bij de verdere uitwerking van de transformatielijnen hechten we veel waarde aan het cliëntenperspectief en wij zijn verheugd dat de Adviesraad vanuit dit perspectief met ons mee wil zoeken naar slimme transformatieoplossingen.

Toelichtende bijeenkomst 18 mei 2016

Er is op 18 mei 2016 een toelichtende bijeenkomst georganiseerd over het beleidsplan, waar tevens de mogelijkheid was om met elkaar van gedachten te wisselen. Voor deze bijeenkomst zijn de grote subsidiepartijen in de gemeente uitgenodigd, evenals de schoolbesturen, instellingen voor kinderopvang en peuterspeelzalen. Tijdens deze bijeenkomst zijn de volgende zaken aan de orde geweest:

- Hoe wordt het vervolgproces vormgegeven ?
- De bereidheid om mee te denken in het proces van nadere concretisering;
- Belang van helderheid over verschillende rollen. De mogelijke spanning tussen partnerschap en scherp opdrachtgeverschap;
- Belang van vertrouwen in de transformatiefase;
- Hoe wordt de gebiedsgerichte samenwerking/ het gebiedsteam vormgegeven?
- De wenselijkheid en mogelijkheden om te investeren in integrale kwaliteitsmeting;
- De noodzaak van heldere afspraken over casusregie;
- De rol die de bibliotheek kan vervullen als het gaat om het realiseren van toegankelijke informatie;
- De structuur van het beleidsplan
- De samenwerking met buurgemeenten